

SORIN DOMNIȘORU

-coordonator-

MARIA CRIVEANU

SORIN VÎNĂTORU

CRISTIAN DRĂGAN

CRISTINA DRĂGUȘIN

CONTABILITATE ȘI RAPORTĂRI FINANCIARE

SORIN DOMNIȘORU
-coordonator-

MARIA CRIVEANU
SORIN VÎNĂTORU

CRISTIAN DRĂGAN
CRISTINA DRĂGUȘIN

CONTABILITATE ȘI RAPORTĂRI FINANCIARE

Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2014

Editura PROUNIVERSITARIA
București, 2014

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Marioara Avram

Prof. univ. dr. Magdalena Mihai

Copyright © 2014 Editura Universitaria

Copyright © 2014 Editura Pro Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria
și Editurii Pro Universitaria.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Contabilitate și raportări financiare / Sorin Domnișoru (coord.) ;

Maria Criveanu, Cristian Drăgan, Sorin Vînătoru, Cristina

Drăgușin. - Craiova : Universitaria ; București : Pro Universitaria,
2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-14-0870-2

ISBN 978-606-26-0122-5

I. Domnișoru, Sorinel (coord.)

II. Criveanu, Maria

III. Drăgan, Cristian

IV. Vînătoru, Sorin

V. Drăgușin, Cristina

INTRODUCERE

Cursul **Contabilitate și raportări financiare** își propune să ofere studenților modalități eficiente pentru înțelegerea diverselor probleme specifice, remarcându-se prin abordarea sistematică a ideilor, tezelor și soluțiilor privind conducerea sistemului de evidență a afacerilor; se acordă o atenție deosebită modului în care informațiile furnizate de contabilitate utilizatorilor externi oferă o imagine fidelă realității, pentru a fi cât mai obiective și complete în raport cu poziția și performanțele financiare ale entității.

Materialul didactic este elaborat plecând de la premisa că studenții destinatari au parcurs anterior cursuri de economia întreprinderii, bazele contabilității, contabilitate financiară, baze manageriale corporative, informatică economică aplicată, dreptul afacerilor etc.

Obiectivele cursului:

Generale: să ajute studenții în formarea unei gândiri economice logice și a deprinderilor necesare realizării diferitelor lucrări profesionale; înțelegerea necesității și importanței informației financiare în activitatea de conducere a entităților de afaceri; familiarizarea cu o serie de cunoștințe din domeniul contabilității și cultivarea simțului gestionării eficiente a resurselor, al cunoașterii și controlului rezultatelor de la nivelul oricărei structuri organizatorice.

Specifice: înțelegerea problematicii decontărilor cu terții, cheltuielilor și veniturilor, a lucrărilor de final de exercițiu financiar, a elaborării, auditării, aprobării și publicării raportărilor de interes general, atât sub aspectul delimitării conceptuale, cât și al reflectării în/prin contabilitate a tuturor tranzacțiilor și evenimentelor; stabilirea modalităților de calculare și interpretare a rezultatelor; dezvoltarea abilităților studenților privind buna orientare economică etc.

Organizarea și structura unităților de învățare în cadrul cursului

Conținutul unităților de învățare (UI), în număr de șapte, tratează subiecte cum ar fi: delimitări conceptuale privind elemente de bilanț, procese economice și rezultate obținute; cuantificări, evaluări și (de)recunoașteri financiar-contabile; exemple și simulări practice; verificări faptice și valorificarea constatărilor realizate, rețușarea produselor contabile pentru fidelizarea în raport cu realitatea.

Sunt propuse teme de control la fiecare unitate de învățare, dintre care vor fi selectate 2-3 componente pentru a fi postate pe platforma online.

Calendarul, formatul și tipul activităților implicate

Cursul este gândit ca unul antrenant; studenții nu numai că pot să trimită observațiile și comentariile lor cu privire la UI abordate, dar sunt invitați să ridice orice problemă de interes. Reușita demersului presupune atât întâlniri față în față, cât și efort individual pentru mai buna pregătire în confruntarea cu piața muncii. Minimal vorbind, dintre cele 56 de ore repartizate disciplinei: 28 presupun studiu individual, 8 activități tutoriale și 20 sunt arondate temelor de control.

Studenții dispun de libertatea de a-și gestiona singuri modalitatea și timpul de parcurgere a cursului, însă, este recomandată parcurgerea UI în ordinea etalată și îndeplinirea tuturor cerințelor din cadrul fiecărei unități.

Se vor asigura consultații atât la sediul facultății, în cadrul orelor prevăzute pentru activitățile tutoriale, cât și prin intermediul comunicării electronice. Activitățile tutoriale se desfășoară în două ședințe a câte 2 ore fiecare, conform orarului publicat. Pentru prima

întâlnire vor fi pregătite primele 4 UI, iar pentru a doua se parcurg următoarele 3 UI. Pentru ca aceste întâlniri să devină cu adevărat interactive și pentru a se putea focaliza pe aspectele importante, dar și asupra detaliilor necesare, studenților li se recomandă să parcurgă suportul de curs cât mai curând după debutul semestrului academic, precum și cel puțin una dintre sursele bibliografice indicate; ulterior întâlnirilor față în față, se recomandă rezolvarea sarcinilor propuse și discutate. Celelalte ore sunt alocate studiului după suportul de curs, bibliografie și notițe, documentării suplimentare (în bibliotecă sau pe platformele electronice de specialitate), pregătirii temelor, referatelor și/sau eseurilor.

Metodele utilizate în cadrul activității tutoriale sunt: expunerea interactivă, problematizarea și exemplificarea, dezbateră studiilor de caz și a aplicațiilor practice specifice. Materialele folosite în cadrul procesului de prezentare și relaționare directă sunt videoproiectorul și calculatorul.

Materialele și instrumentele necesare pentru curs

Pe lângă materialele utilizate în procesul de tutoriat, va fi pus la dispoziția studenților suportul de curs în format electronic pe platforma ID și/sau în formă tipărită. Studenții vor lucra mult cu informațiile disponibile (în mod gratuit) pe internet, precum și cu studiile de caz oferite de cadrele didactice.

Evaluare și notare

Evaluarea studenților cuprinde aprecierea de parcurs la nivelul a 30% și examinarea propriu-zisă, ce reprezintă 70% din nota finală.

Considerarea de pe parcurs implică elaborarea temelor de control prezente atât pe platforma ID, cât și în manual. Termenele limită și modul de abordare sunt prezentate în calendarul detaliat al disciplinei. Depășirea termenului limită anunțat conduce la neluarea în considerare a respectivei teme de control.

Evaluarea finală se va desfășura sub forma examenului scris (atât subiecte teoretice, cât și aplicații). Pentru fiecare formă de examinare se vor anunța criteriile și baremul detaliat de notare. Rezultatele obținute la această disciplină se vor comunica atât pe parcurs, prin relaționare directă, cât și la final, prin anunțarea notei definitive. Comunicarea dintre actori se poate realiza atât față în față, cât și prin afișarea notelor pe platforma aflată la dispoziția studenților de la această formă de învățământ.

Asigurătoriu, fiecare student poate solicita un feedback prin contactarea titularului de curs, prin intermediul corespondenței online.

Elemente de deontologie academică

Prezența la activitățile tutoriale nu este obligatorie, iar accesul la examen nu este condiționat de un număr minim de prezențe.

Este necesar ca temele de control elaborate de studenți să aibă suficientă originalitate. Din această perspectivă, se consideră plagiat orice lucrare care reproduce în proporție de minim 40% informații din alte surse nespecificate. Constatarea plagiatului duce la anularea evaluării lucrării respective, precum și la alte sancțiuni prevăzute în regulamentele universitare. În cazul în care se constată utilizarea fraudei la examen, procesul de examinare va fi sistat imediat, iar lucrarea delictuală va fi anulată.

Rezultatele finale vor fi puse la dispoziția studenților pe platforma dedicată, accesabilă pe bază de elemente de identificare și de securitate proprii. Contestațiile se depun în maxim 24 de ore de la afișarea rezultatelor. Răspunsul la contestații se va comunica în maxim 48 de ore.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1

CONTABILITATEA DECONTĂRILOR CU PARTENERII COMERCIALI

Cuprins:

Obiective

Rezumat

Termeni cheie

1.1 Structura generală și evaluarea creanțelor și datoriilor;

1.2 Contabilitatea decontărilor cu furnizorii;

1.3 Contabilitatea decontărilor cu clienții.

Test de autoevaluare

Temă de control

Criterii de evaluare și de notare

Terminologie

Bibliografie

Obiective:

- definirea și clasificarea creanțelor și datoriilor entității de afaceri;
- înțelegerea obiectului de studiu al contabilității creanțelor și datoriilor;
- mai buna percepere a menirii, importanței și momentelor evaluării;
- cunoașterea organizării contabilității generale a creanțelor și datoriilor;
- profilarea sistemului de conturi corespunzător creanțelor și datoriilor și a modului de funcționare a acestora.

Durata medie de parcurgere a unității de învățare: 4 ore

Rezumat:

Creanțele și datoriile față de celelalte persoane fizice și juridice sunt generate de faptul că entitățile, indiferent de obiectul de activitate, își desfășoară activitatea în contextul unui sistem complex de relații economice și financiare și, implicit, de decontare stabilite cu terții.

Volumul și diversitatea acestor relații sunt influențate, în mare măsură, de natura și complexitatea activităților desfășurate, care impun existența unor colaborări permanente cu numeroși furnizori și clienți, salariați sau alte entități, cu bugetul statului și cel privind asigurările și protecția socială, cu acționari, sau asociați și afiliații, cu debitori și creditori diverși.

Există o mare diversitate a creanțelor și datoriilor, considerent pentru care se pot grupa în funcție de mai multe criterii, dintre care se rețin cele mai relevante:

după natura operațiilor care le generează, după conținutul lor economic, în funcție de criteriul exigibilității.

Creanțele curente reprezintă active ale întreprinderii rezultate în urma tranzacțiilor cu persoane juridice sau fizice, relații în urma cărora entitatea a livrat un bun, a prestat un serviciu sau a executat o lucrare pentru care trebuie să primească un echivalent valoric sau o contraprestație.

Din punct de vedere financiar-contabil, *datoriile curente* reprezintă obligațiile create pentru resursele oferite de terți, pentru care entitatea trebuie să acorde o bani sau echivalente și/sau contra-prestații.

Evaluarea creanțelor și datoriilor prezintă o importanță deosebită pentru recunoașterea în contabilitate, aceasta realizându-se în patru momente semnificative, astfel: la data intrării în patrimoniu, la inventariere, la închiderea exercițiului financiar, la data încasării creanțelor și plății datoriilor în lei, respectiv la ieșirea lor din patrimoniu.

În relațiile oricărei entități cu terțe persoane juridice și fizice pot să apară drepturi și obligații, precum și unele bunuri care nu îndeplinesc condițiile pentru a fi integrate în activele și pasivele ce aparțin entității, fapt pentru care înregistrarea lor în contabilitate se realizează utilizându-se conturi în afara bilanțului, denumite și conturi de ordine și evidență.

Creanțele și datoriile sunt înregistrate în contabilitate în funcție de mai multe criterii cu ajutorul conturilor din clasa 4 „Conturi de terți”, din Planul de conturi general pentru economie. În această unitate de învățare se vor aborda mai aplicat primele două grupe ale planului de conturi, respective, furnizorii și clienții.

Operațiile de decontare cu furnizorii provin, în principal, din aprovizionări (achiziții) cu imobilizări, cu active circulante materiale, din lucrări executate și servicii prestate de terți, precum și din alte operații efectuate, de regulă, în baza unor contracte încheiate cu diverse persoane fizice sau juridice.

În ceea ce privește mărimea propriu-zisă a datoriilor față de furnizori, pentru cumpărările și plățile efectuate se reține că nu, în toate cazurile, coincide cu prețul sau tariful negociat, care se poate diminua de către furnizor cu unele reduceri de preț, care se pot delimita în două categorii: reduceri de natură comercială și reduceri de natură financiară.

Organizarea contabilității datoriilor comerciale în cadrul relațiilor de decontare cu furnizorii se realizează cu ajutorul conturilor sintetice, componente ale grupei 40 „Furnizori și conturi asimilate”, din cadrul Planului general de conturi.

Contabilitatea sintetică a decontărilor cu clienții (creanțe/datorii comerciale) provenite din vânzări pe credit a bunurilor, lucrărilor sau serviciilor specifice activității de exploatare se realizează cu ajutorul conturilor componente ale grupei 41 „Clienți și conturi asimilate”.

Termeni cheie: creanțe; clienți; datorii; furnizori; evaluare; decontări.

1.1. STRUCTURA GENERALĂ ȘI EVALUAREA CREANȚELOR ȘI DATORIILOR

Creanțele și datoriile față de terțe, persoane juridice și fizice, constituie două categorii importante de elemente de activ și, respectiv, de pasiv, având o structură eterogenă și implicații semnificative în ceea ce privește situația financiară a oricărei entități. Ele sunt generate de faptul că entitățile, indiferent de domeniile de activitate din care fac parte, își desfășoară activitatea în contextul unui sistem complex de relații economice și financiare și, implicit, de decontare stabilite cu terții. Volumul și diversitatea acestor relații sunt influențate, în mare măsură, de natura și complexitatea activităților desfășurate, care impun existența unor colaborări permanente cu numeroși furnizori și clienți sau alte entități, cu unități bancare, cu bugetul statului și cel privind asigurările și protecția socială, cu acționari, asociați și angajați, cu unități afiliate, debitori și creditori diverși.

Există o mare diversitate a creanțelor și datoriilor, considerent pentru care se pot grupa în funcție de mai multe criterii, dintre care se rețin cele mai relevante:

a. După natura operațiilor care le generează, se delimitează grupele ce privesc:

- creanțe și datorii comerciale (rezultate din operații de vânzări și, respectiv, cumpărări de bunuri, lucrări și servicii);
- creanțe și datorii financiare, care provin din acordarea/primirea de împrumuturi, respectiv, credite;
- creanțe și datorii salariale;
- creanțe și datorii sociale;
- creanțe și datorii fiscale;
- creanțe și datorii față de acționari/asociați;
- alte creanțe și datorii.

b. După conținutul lor economic, creanțele și datoriile se grupează astfel:

- creanțe asupra clienților pentru produsele vândute, lucrările executate și serviciile prestate;
- creanțe asupra furnizorilor generate de avansurile acordate, pentru bunurile care urmează să fie achiziționate, respectiv, executate de aceștia;
- creanțe asupra debitorilor diverși;
- datorii față de furnizori;
- datorii față de clienți pentru avansurile sau aconturile primite de la aceștia;
- datorii față de bugetul statului;
- datorii față de asigurările sociale;
- datorii față de angajați;
- datorii față de grup, acționari/asociați.

- c. În funcție de criteriul exigibilității (termenul de decontare, adică de încasare, respectiv achitare), se delimitează grupele:

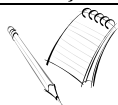
- creanțe și datorii curente;
- creanțe și datorii pe termen lung.

Potrivit IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, o datorie trebuie clasificată ca datorie curentă în următoarele situații:

- se așteaptă ca datoria să fie decontată în cursul normal al ciclului de exploatare;
- datoria este exigibilă în 12 luni de la data bilanțului.

Toate celelalte datorii care nu se încadrează în una din situațiile de mai sus trebuie să fie clasificate ca datorii pe termen lung.

Datoriile și creanțele cu termene de decontare peste un an, precum și cele care privesc trezoreria netă, constituie probleme care sunt abordate în cadrul altor unități de învățare ale prezentei lucrări.

Sub aspect financiar-contabil, **creanțele** curente reprezintă valorile economice avansate temporar altor persoane fizice sau juridice pentru care urmează să se primească o prestație, numerar sau echivalente de numerar.

Creanțele curente, ca active, sunt prezente în contabilitate din momentul nașterii drepturilor față de terți și până în momentul încasării lor.

Din punct de vedere financiar contabil, **datoriile** curente reprezintă resursele furnizate de terți pentru care entitatea trebuie să acorde o prestație, numerar sau echivalente de numerar.

Datoriile curente, ca surse atrase de finanțare, sunt prezente în contabilitatea entității din momentul creării angajamentelor față de terți și până în momentul achitării lor.

În altă ordine de idei, subliniem faptul că **evaluarea creanțelor și datoriilor** prezintă importanță deosebită pentru gestionarea și reflectarea în contabilitate. Realizarea acestui deziderat impune, pe de o parte, respectarea exigențelor ce rezultă din cele patru reguli de bază privind evaluarea, care, de altfel, corespund unor momente semnificative în care această operațiune este indispensabilă, astfel: **a.** la intrarea în entitate, deci la data constituirii lor; **b.** la inventariere; **c.** la încheierea exercițiului; **d.** în momentul decontării, deci la data încasării creanțelor și plății datoriilor, după caz. Pe de altă parte, este necesar să fie luate în considerare particularitățile creanțelor și datoriilor, care le influențează, în mod direct, gestionarea și contabilizarea.

a. Potrivit prevederilor legale în domeniu¹, creanțele și datoriile se evaluează **la data constituirii lor** și, implicit, a reflectării inițiale în contabilitate la **valoarea lor nominală** (denumită valoare de intrare).

Creanțele și datoriile în valută se reflectă în contabilitate atât în lei, la **cursul de schimb în vigoare** la data efectuării operațiunilor, cât și în valută.

Operațiunile în valută se înregistrează în contabilitate în momentul recunoașterii lor inițiale, în moneda de raportare (leu), aplicându-se sumei în valută cursul de schimb dintre moneda națională și cea străină, în vigoare, la data efectuării tranzacției.

b. La inventariere, evaluarea creanțelor și a datoriilor² se face la valoarea lor probabilă de încasare sau de plată, în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.

Diferențele constatate în minus între valoarea stabilită la inventariere și valoarea contabilă netă a creanțelor se înregistrează în contabilitate pe seama ajustărilor pentru deprecierea creanțelor (clienți, decontări în cadrul grupului și cu acționarii/asociații, debitori diverși).

Cu ocazia desfășurării lucrărilor de inventariere, dacă pentru o creanță restantă există o probabilitate mare de neîncasare aceasta se trece în categoria creanțelor incerte și, concomitent, se înregistrează o ajustare pentru deprecierea creanțelor clienți (la nivelul sumei care nu se mai poate recupera), ca urmare a riscului de neîncasare a creanței respective.

În cazul elementelor de pasiv de natura datoriilor, diferențele constatate în plus între valoarea de inventar și valoarea de intrare a elementelor de pasiv de natura datoriilor se înregistrează în contabilitate pe seama elementelor corespunzătoare de datorii.

c. La închiderea exercițiului financiar, elementele de natura creanțelor și datoriilor se evaluează și se reflectă în situațiile financiare anuale la valoarea de intrare, pusă de acord cu rezultatele inventarierii. În acest scop, valoarea de intrare se compară cu valoarea stabilită pe baza inventarierii, denumită valoare de inventar.

La fiecare dată a bilanțului, creanțele și datoriile exprimate în valută trebuie evaluate și raportate utilizându-se cursul de schimb al pieței valutare comunicat de Banca Națională a României, valabil la data încheierii exercițiului financiar. Diferențele de curs valutar stabilite între data înregistrării creanțelor și datoriilor în devize și data recunoașterii lor în situațiile financiare influențează veniturile sau cheltuielile financiare, după cum sunt favorabile și, respectiv, nefavorabile.

Potrivit Reglementărilor contabile aplicabile³, pentru creanțele și datoriile exprimate în lei dar a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute,

---

¹ Legea nr. 82/1991, modificată și completată ulterior, art. 14, republicată în M.Of. nr. 454/18.VI. 2008.

² Ordinul 3055/2009, pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, (publicat în M. Of. nr. 766 bis/10/XI/2009), pct. 56, alin. 3.

³ Reglementări contabile conforme cu directivele europene, aprobate prin O.M.F.P. nr. 3055/2009.